

Fredagsbrev d.06-03-2020 uge 10

OVERLADE FRISKOLE & BØRNEHUS

TRIVSEL & TRYGHED I LEG & LÆRING

Vi skal nyde det. Sidste år uden afgangsprøver. Jeg ved det. Det bliver på mange måder en hel anden skole, når man har en 9.klasse, der skal afslutte grundskolen med en eksamen med karakterer. Der er meget, der skal klappe, men der er også noget helt grundlæggende vi skal tage stilling til. Hvor meget vil vi have eksamens- og talræset skal fylde i dagligdagen hos eleverne, hos lærerne, og vel også hjemme omkring aftensmaden. Selvfølgelig er det i orden, at man som 9.klasses elev gør sig nogle tanker, og lægger sig mere i selen, for at få et godt resultat, men hvor meget skal det fylde ned gennem grupperne på skolen. Er det i orden at bruge afgangsprøven som løftestang for mere fagligt engagement blandt de yngre elever? Jeg tror vi skal passe meget på med det. Vi skal ikke forpuste en 4. klasses elev med udsigten til en dårlig eksamen, medmindre eleven forbedre sig fagligt. Det er vores fælles opgave at motivere eleverne, fordi det er sjovt og spændende at lære noget, og fordi de skal kunne mærke, at mere viden, indsigt, analytisk evne, undren og forståelse i sig selv giver et bredere perspektiv, og et mere spændende liv. Det må være den indre motivation, der er det bærende, og ikke vores løftede pegefinger med truslen om et dårligt resultat, hvis du ikke gør dette og hint...

Men vi skal lægge os i selen for at alle elever får den bedste forudsætning, for at udnytte sit potentiale, og derfor ar det meget uforståeligt, hvad det regeringsbærende parti med støttepartier har gang i, når vi snakker om tildeling af tilskud til bedre normeringer.

Herunder er et skriv fra Friskoleforeningen, som I kan læse, hvis man gerne vil sætte sig lidt ind i sagerne. Fx er der først et fakta afsnit, så man kan blive klædt på til at deltage i debatten, når man i Brugsen møder sin lokale politiker, eller alle andre, der skal have at vide, at sådan skal man ikke gøre forskel på børn...

God Weekend
Troels

Marts 2020

Faktaark vedrørende private daginstitutioner

Debatten om de forbedrede normeringer på daginstitutionsområdet raser, fordi private daginstitutioner ikke er omfattet af de politiske bestræbelser på at styrke vilkårene for børn i de danske daginstitutioner.

På de følgende sider kan du få et hurtigt overblik i sagen:

- *Baggrund – kort*
- *Overblik over typer af daginstitutioner i Danmark*
- *Kort fakta om tildelingspuljen og private dagtilbud*
- *Argumenter til brug i debatten*

Baggrund – kort

Regeringen og dens støttepartier har lavet en aftale om fordelingen af 500 mio. kroner til daginstitutionerne, der skal sikre mere personale. Aftalen om udmøntning af midler til bedre normeringer i dagtilbud udelukker dog 'private daginstitutioner' fra at få del i midlerne. Dette for at undgå, at daginstitutioner, der kan trække overskud ud, bliver tilgodeset. Dog bør man skrive sig bag øret, at det sjældent er profitabelt at drive daginstitutioner i Danmark.

Man har desværre overset, at 90% af de i alt cirka 600 private daginstitutioner i Danmark drives som selvejende, nonprofit

institutioner. Eventuelle overskud går direkte til formålet: institutionen.

Der er i alt 147 private børnehaver og vuggestuer, der er knyttet direkte til friskolerne rundt omkring i landet. De er alle selvejende, og eventuelle overskud kan dermed kun anvendes til formålet.

Indtil nu har børn i private daginstitutioner fået samme tilskud som børn i offentlige daginstitutioner. Det princip er nu fraveget, og der bliver dermed forskelsbehandlet på baggrund af forældres valg af dagtilbud.

Overblik over typer af daginstitutioner i Danmark

• **Kommunal, selveje, privat:** I Danmark kan daginstitutioner være oprettet på forskellig vis alt efter, om de er ejet af den kommunale forvaltning (kommunale daginstitutioner), om de er en selvejende institution med et kontraktligt samarbejde med kommunen (selvejende daginstitutioner), eller om de er godkendt som private daginstitutioner.

• **Fælles for private daginstitutioner:**

Der er knapt 600 private daginstitutioner i Danmark, og de private institutioner har mange ting til fælles:

- private daginstitutioner skal alle overholde dagtilbudsloven
- private daginstitutioner får præcis samme tilsyn som de andre typer daginstitutioner
- private daginstitutioner er godkendt til at drive daginstitution af kommunen. Godkendelse gives på baggrund af, om institutionen eksempelvis har et ordenligt pædagogisk grundlag, har ordentlige lokaler og har en fornuftig opstartsøkonomi.

• **Ejerform:** De private institutioner kan være forskellige i deres ejerform. Omkring 90% af de "private" daginstitutioner, er selvejende (non-profit) i deres konstruktion. De har altså præcis samme konstruktion som de, der efter dagtilbudsloven kaldes 'selvejende'.

• **Private daginstitutioner med mulighed for at trække overskud ud:** Omkring 10% af de private daginstitutioner har en konstruktion, der juridisk set er en virksomhedsform, hvor de principielt kunne trække et overskud ud. Dog lader et nævneværdigt overskud sig sjældent gøre, fordi både tilskud og forældrebetalingen ligger på niveau med de kommunale institutioner. Den typiske årsag til, at disse institutioner overhovedet er blevet oprettet som private daginstitutioner med mulighed for at trække overskud ud, er, at der oftest er blevet stillet store krav om garanti i forbindelse med oprettelsen, og at dette ikke har været muligt for en nyoprettet institution uden formue. Det er lettere for en privat person, der kan kautionere personligt for et lån.

• **Optagelse af børn:** Forskellen mellem de private selvejende og de selvejende med driftsoverenskomst er blandt andet, at de private selvejende selv står for at optage børn i institutionen. De selvejende med driftsoverenskomst er derimod omfattet af kommunens pladsanvisning. Dermed er det kommunen, der beslutter hvilke børn, der får plads hvornår i institutionen. Forskellen går altså på, hvem der styrer ventelisten. Selveje-reglerne for, hvilke børn der kan optages og i hvilken rækkefølge, vil også kun være marginalt forskellige. De private daginstitution har ret til selv at opstille optagelseskriterier, som er i

overensstemmelse med institutionens særlige formål (fx at man bor i nærområdet, har særlig interesse i institutionens pædagogiske linje etc.). Samtidig skal optagelseskriterierne efter loven følge almindelige retsprincipper, herunder lighedsprincippet og forbud mod at diskriminere på baggrund af race, køn, religion og lignende. Dagtilbudsloven påbyder, at kommunalbestyrelsen ved godkendelse af den private daginstitution skal sikre, at den private daginstitutionens optagelsesregler sikrer samme rummelighed som kommunes tilbud (jf. vejledning til dagtilbudsloven pkt. 311).

- **Forældrebetaling:** Forskellen mellem de private selvejende og de selvejende med driftsoverenskomst er også, at forældrenes betaling opkræves af kommunen i de selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst, mens de private institutioner selv står for opkrævning hos forældrene (og dermed også risikoen, hvis forældrene ikke betaler).
- **Økonomi:** For alle typer daginstitutioner er økonomien efter dagtilbudsloven ens, da tilskuddet til de private institutioner beregnes på baggrund af nettoudgifterne pr. barn i øvrige dagtilbud i kommunen. De private daginstitutioner må efter loven hæve forældrebetalingen, men gør det sjældent. Enkelte steder ligger forældrebetalingen dog omkring 100kr. over kommunalt niveau om måneden.
- **Fra kommunal til privat:** Private daginstitutioner er typisk institutioner, der tidligere har været kommunale eller tidligere har haft en driftsoverenskomst med kommunen. Ofte har kommunen ønsket at lukke institutionen, hvorefter en forældrekræds har ansøgt om at få institutionen godkendt som 'privat daginstitution' og dermed har været i stand til at beholde institutionen i nærområdet. Private daginstitutioner har ofte høj medarbejder- og forældretilfredshed og bruger ofte selvbestemmelsen til at prioritere gode normeringer, i det omfang de har mulighed for det.

Kort fakta om tildelingspuljen og private dagtilbud

- Der blev på finansloven for 2020 afsat 500 millioner kroner til bedre normeringer i 2020. Aftalen er, at det tal stiger til 1,6 milliarder kroner i 2025, så kommunerne løbende kan hæve normeringerne.
  - De 500 millioner kroner fordeles til kommunerne efter antallet af børn fra 0-5 år. Gennemsnitligt svarer det til 1350 kr. pr. barn. Pengene fordeles efter en fordelingsnøgle, der også tæller børn i private daginstitutioner – dog uden, at midlerne tilgår dem. Se mere om, hvordan pengene udmøntes og hvor mange penge, din kommune forventes at få tildelt: <https://www.uvm.dk/dagtilbud/love-og-regler--formaal-ogaftaler/aftale-om-minimumsnormeringer>
  - Midlerne kan ikke anvendes til ansættelser i privatinstitutioner. Det er op til de enkelte kommuner, som modtager midler, at beslutte, hvorledes midlerne nærmere fordeles blandt de omfattede dagsinstitutionstyper (kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt puljeinstitutioner)
  - Midlerne fra tildelingspuljen indgår ikke i beregningsgrundlaget for kommunernes fastsættelse af tilskud til privatinstitutioner. Det betyder, at de private dagtilbud ikke får andel i midlerne – hverken direkte eller indirekte.
  - Private daginstitutioner er underlagt det kommunale tilsyn præcis som alle andre daginstitutioner. De private daginstitutioner kunne derfor også, som de kommunale institutioner, levere et revisorpåtegnet regnskab, der dokumenterer brug af ekstra penge til opnormering af personale.
- Børne- og undervisningsministeriets FAQ om tildelingspuljen: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2020/feb/200217-politisk-aftale-om-udmontning-af-500-mio-kr-til-mere-paedagogisk-personale>